

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONÁ.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ EGYLET
HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

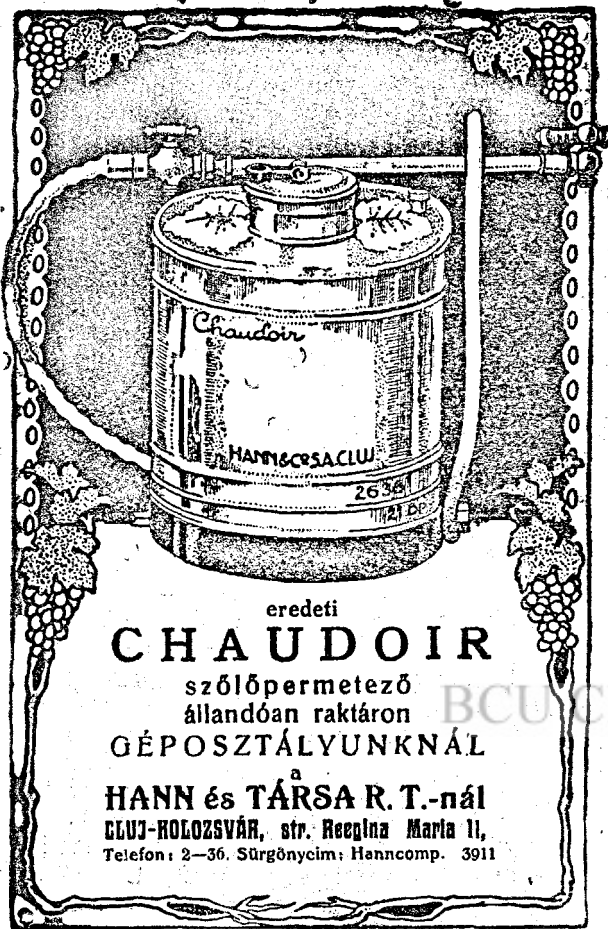
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lel, rendes tagdíja évi 200 lel, klszgdák, gazdatisztek és gazd. alk. részére 150 lel. A tagok az Erdélyi Gazdát 100 lel pótdíj ellenében kapják. »

A lapfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 350 lel Negyed évre 100 lel
Fél évre 180 lel Egyes szám 7 lel

eredeti
CHAUDOIR
szőlőpermetező
állandóan raktáron
GÉPOSTÁLYUNKNÁL
HANN és TÁRSA R. T.-nál
CLUJ-KOLOZSVÁR, str. Regina Maria 11.
Telefon: 2-36. Sürgőnycim: Hanncomp. 3911

Szarvasmarhatenyésztésünk és a borzderes marha.

Irta: Dr. Szentkirályi Ákos.

A „Magyar Nép” 1926. 6-ik számában hosszú cikk jelent meg „A borzderes faj tenyésztéséről” cím alatt dr. Székely Ákostól.

Az „Erdélyi Gazda” 1926. 3-ik számában „Az erdélyi szarvasmarha tenyésztés dolga” című füzetem* ismertetése rendén azt írja Szász

Ferenc, hogy „tejelés tekintetében célravezetőnek” tartaná az erdélyi szürke marhának „valamelyik borzderes fajta kiváló egyedével” való keresztezést.

A „Magyar Nép” 1926. 7-ik száma azt a jó hírt közli „Mezőgazdaság” rovatában, hogy „Cseh piacokra keresik jármás ökreinket”.

Szarvasmarhatenyésztésünk dolgát-sorsát érintő gondolatok egész raja zsi bong bennem, amióta a felsorolt közléseket olvastam. És amióta elszomorodva kell megállapítsam, miszerint szarvasmarhatenyésztésünk irótollat is forgató, a gyakorlatban kipróbált harcosainak még mindig nincs hangulatuk arra, hogy az új nemzedéket iránytadó véleményüknek, tanácsaiknak az „Erdélyi Gazdában” való közlésével támogassák.

* * *

„A borzderes faj tenyésztéséről” című cikk írója bizonyára nem veszi rossz néven, ha cikkével foglalkozom, a szakirodalomban elfogadott műszavakat használok és a borzderes marhára vonatkoztatom, amit ő a borzderes fajról írt. Ugy tudom ugyanis, hogy a legújabb szakmunkákban is „borzderes marha” megnevezéssel egymástól jól megkülönböztethető borzderes fajták csoportját értik: schweizi fajta, allgami fajta, inntali fajta stb., stb.

A megjelölt, sajnálnivalóan sok szedés-hibával tarkított cikk első részében, a schweizi fajtáról sok érdekes adatot közöl az író. Az utáni részekben az allgami fajtának saját tenyésztésében 25 év folyamán észlelt előnyeit sorolja fel és a Máramarosban (a magyar hegyvidéki kirendeltség működése eredményeként) meghonosult borzderes marháról értekezik. Arról a marháról, melyik több borzderes fajtának — schweizi, allgami, inntali, montafoni — a keverékéből származott.

Mindezekért, valamint azért, mert alább

* Megrendelhető 15 lel beküldésével az „Erdélyi Gazda” kiadóhivatalában Cluj—Kolozsvár, Strada Mureşan volt Atilla-utca 10. szám.

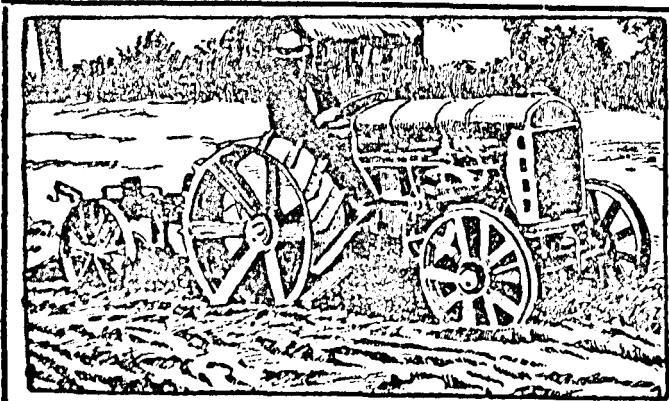
még említeni fogom az inntali fajtát: nem tartom hiábavalónak közölni a velejét annak, amit dr. Hansen, a königsbergi egyetem mezőgazdasági intézet igazgatója és tanára, 1923-ban kiadott „Lehrbuch der Rinderzucht”-jában a megnevezett három fajtáról ír.

A schweizi fajtát ismertetve nyomatékkel közli hogy Schweiz Kanton kitűnő havasi legelőn folyton gondosan ápoltatnak; fűtermésük kiválóan tápláló, „nyárszakán a legeltetés kizárólagos módja a táplálásnak,” írja továbbá kiemelve, hogy a havason épített istállóknak gondos védelmet kapnak az időjárás viszonyosságai ellen. „Télen át nagyadag táplálóanyagban gazdag széna a tenyészállatok és tejelők takarmánya . . . ahol azonban intenzívus a gazdálkozás, a széna mellett kicsi adag erőtakarmányt (1—2 kg. gabonadarát, korpát, szárított törkölyt, olajpogácsát) is adnak” . . . „A borjak majdnem kivétel nélkül itatással neveltetnek . . . 20—35 héten át fokozatosan növelve az adagot, 4—6 illetőleg 6—12 liter tejesteket kapnak naponként. Tej mellett a legjobb szénát és erőtakarmányt — zabot, zablisztet, korpát, olajpogácsát — adagolnak” . . . „Jól bevezetett gazdaságokban az évi tejelési átlag 3000—4000 liter, 3,6% zsírtartalommal. Kivételesen akadnak 5000 sőt 6000 litert adó tehének . . . Az élsúly átlaga 550 kg. tehéneknél . . .”

„A bajor allgini marha hazájában a talaj fűtermelése rendkívül gazdag, a legelők mindenütt jól ápoltatnak . . . 2500 fejőstehen évi átlagos tejtermelése 3111 kg. volt a hiteles törzskönyvi adatok szerint, 3,6% zsírtartalommal . . . a borjazás utáni 11 napon át fejt tejet számításba nem véve. Würtembergben 2612 kg.-ra teszik az allgami tehének tejátlagát.”

A Tirolban élő oberinntali borzderes fajta évi tejelését, nagy átlagban 2000—2600 literrel számítják . . . zsírtartalom átlaga 3,5% . . .” Az Inntalban a havasi legelők nem olyan kiválóak, mint Allgauban vagy éppen Schweiz Kantonban. A széna sem olyan tápláló. A tenyészállatok és fejős tehének néha még a legelőn is kapnak pólléket. Télen át pedig erőtakarmányokat, gyökernövényeket etetnek még a kis tejtermelők is.

Ezeket a borzdereseket eredeti hazájuk-

Legújabb típusu FORDSON TRAKTOROK

3731 gazdasági gépek és autók, HOFFER és SCHRANTZ
cséplőgépek lerakata

„PERRY” cégnél. Cluj, Strada Regina Maria
No. 2. Telefon 999. szám.

Ahol a mai naptól kezdve a gyár utasítására mélyen leszállított áron részletfizetésre szerezhetl be gépszükségletét.

ban a kispaszták is jó istállóban gondosan nevelik, tartják, tenyésztik.

Mindezt könnyű megérteni dr. Hansen és más szakírók könyvében foglaltakból.

Dr. Székely azt írja szóban levő cikkében, hogy „25 év óta kulturált allgani tehenészetében tapasztalta, hogy a legjobb fejős egyedek kiválasztása után olyan fejőstehenei vannak, melyeknek tejhozam maximuma naponkénti 25—26 liter is. eléri tisztán széna és sarjuval való takarmányozás mellett, de elődeiknél kisebbre nőnek és szaru-hártyájuk elfinomodásánál fogva szarvuk könnyen törlik.“ A 25—26 liter naponkénti tejhozam maximumából nem lehet az évi tejhozam átlagát megállapítani. A tejelési energiáról pedig csak a tejhozam néhány évi állagából lehet következtetni vagy pedig — egy évre — a fejési napok számából és napi tejhozam-átlag mennyiségéből.

Azok a naponkénti 25—26 liter tejhozam maximumu tehenek lehetnek 3000—5000 literes rekordtehenek. Ha pedig tisztán szénával sarjuval tartva adták a sok tejet: a legkitűnőbb legelőn kellett járjanak és télen át extra kitűnő havasi szénát, sarjút kellett hogy bőségesen kapjanak. A szaruhártya (resp. a szaruképletek) elfinomodása és ennek folytán az a tünet, hogy az illető tehenek szarva könnyen törlik: az egész organizmus elfinomodásának a jele szokott lenni — hacsak nem a szuvasodás oka, hogy a szarvak könnyen törnek. Annak idején 60—80 évvel ezelőtt, a hollandi marha tenyésztői között az előrelátók figyelmeztették társaikat, hogy a fajta degenerálására vezet, a tejelés tehetségének, a test konstitúciója rovására való fejlesztése. Emlékszem, hogy az abból az időből való szakkönyvekben a szaruképletek elfinomodását is a degenerálás jelei közé sorolták.

Dr. Székely a Máramarosban meghonosult „külsőleg is igen szép és hozamban elsőrendű“ borzderes marhát nagyon ajánlja „azoknak a gazdáknak, kiknek magasabb fekvésű, havas jellegű legelőterületük van, kiknek gazdálkodási lehetőségei nem engedik meg vagy költségessé teszik állatállományuk abrakolását, mesterséges takarmányozását.“ Ha nem tévedek — azt a borzderes marhát ajánlja, melyet az „Országos Magyar Gazdasági Egylet“ által most kiadott „Magyarország állattenyésztése“ című munkának a „Szarvasmarhatenyésztés“ről szóló I. kötete Máramarosi tájfajta névvel jelöl és közli, hogy „A háboru előtt a borzderes bikákat az ország északi részében a közöstenyésztésben is használták a mokány marha nemesítő keresztezésére (Máramaros, Ung és Bereg megyében). Itten az oberintalli és montafoni marhák hatására a máramarosi tájfajta alakult ki.“ Az I. kötet írójának ezt a megállapítását bátran kiegészíthetjük azzal, amit az u. n. hegyvidéki kirendeltség máramarosi működése felől annak idején hallani lehetett, t. i., hogy a schweizi és allgauti marha is közreműködött a máramarosi marhaállomány elborzderítésében.

Erről a Máramarosban meghonosított borzderes marháról írja dr. Székely, hogy „a 2 éves korában felfolyatott üsző... 3 ad borjas tehén korában 16—20 liter tejet ad, abrakolás nélkül takarmányozás mellett.“ Ez a 16—20 liter átlag 2000 liter évi tejhozamnak is megjelölhet.

Szerencsések azok a máramarosi gazdák, kik abrakolás nélkül takarmányozás mellett 2000 liter évi tejhozamot tudnak tehenenként produkálni. És nagyon örvendezni és boldo-

gulni fognak azok a többi hegyvidékiek, kiknek sikerülni fog ilyen teheneket szerezni és szaporítani.

A hegyvidéki kirendeltség nagy eredményt ért el annak idején, a máramarosi és az erdélyi havaslegelők és kaszálók jókarba hozatala dolgában. A hatása bizonyára most is érezhető és a gazdák az agrárreform dacára is bőséges készletet tudnak jó szénából téli takarmányul biztosítani, a jókarban tartott havasi legelőn nyaralt, soktejű teheneknek. Ma bizonyára sehol nem látni, amit éppen 30 évvel ezelőtt láttam sok gazda istájlójában, amikor a milleniumi állatkiállítás erdélyi kollektívája dolgában a gyimesi szorosban jártam. Március közepe táján még nem lehetett legelőre hajtani a teheneket.

A lombtakarmány, amin féltelen át rá gódtak, mind elfogyott már. Olyan elgyengülten heverték az alomnélküli ganéjban, hogy valósággal ruddal kellett lábrasegíteni, amelyiket megnézni akartam.

A havasjellegű legelővel, kaszálóval nem rendelkező erdélyi gazdák ma már tapasztalattal tudják, hogy a tejjgazdaság még egy pár tehenel sem lehet jövedelmező, akármiféle fajtát tartanak, ha tisztán szénát, sarjút adnak a jászolba. A havasvidéki gazdák is megfognak győződni nemsokára afelől, miszerint igazuk volt, akik amellett kardoskodtak, hogy abrakolás nélkül, vetett takarmányok természetesen nélkül jól tejelő tehenet nevelni, jövedelmező tejjgazdaságot fenntartani, ma már nem lehet.

A megerősítő gazdasági munkáknál nélkülözhetetlen

a 60 év óta bevált és mindenütt használt

RWIZDA-féle Fluid

lovak lábainak ápolására, ha azokat betegségekől meg akarjuk óvni.

Növeli a lovak teljesítő-képességét és kitartását.

RWIZDA-féle marhapor

RWIZDA-féle sertéspar

Eredeti csak a RWIZDA felirással.

Máskülönbön értéktelen hamisítvány.

3910

Felhívás a gazdatársakhoz.

Az E. G. E. legutóbbi évi jelentésében habár csak futólag is, megemlékszik a gazdák egy agrár-reform útjára, még ma is nyitott sebére: a hirhedt állami tartalékföldök bérére.

Köztudomású, hogy a földbirtokreform-törvény 19. §-át rendeli, hogy az igénylők kielégítése után fennmaradó területek a kárpótlásul kibocsátandó kötvények kamataival 5% egyenlő bérösszeg fejében adandók haszonbérbe.

Hogy ezen bér — mindaddig míg a tulajdonos a kártalanítási kötvényeket kézhez nem veszi, őt illeti, ahhoz kétség nem fér. Ezzel szemben mit látunk? Az agronomok ezen földeket 60—100 kg. buzáért, esetleg 1000—2000, sőt több Leu ért bérbe adják ugyan; a béreket természetesen fel is szedik, de aztán a volt kormány egy titokzatos rendelete alapján (vagy talán anélkül?) valamely állami pénztárba szállítják be. Arról azonban, hogy a birtokos ezen — különben uzsora jellegű — bérekből akár csak egy bánit látott volna — nincs tudomásunk! (Állítólag ugyan volna ilyen eset is!)

Az E. G. E. azon állásponton látszik lenni, hogy miután eddigi, többfelé megkísérelt lépései semmilyen eredményre nem vezettek, az érdekelt egyéneknél kíséreljék meg igényeik érvényesítését, amint hogy az E. G. a múlt év végén egy ily értelmű felhívást közölt is.

Hogy valaki érte el ily egyéni kísérlet útján valamely sikert, arról nincs tudomásunk, de az nem is valószínű. Ily egyszerű eszközökkel Romániában nem szokás célhoz jutni.

Lehetne talán a mezőgazdasági kamarákat — amelyek kivétel nélkül minden gazda, tehát a kisajátítást szenvedett birtokosok érdekeit is, képviselni hivatva vannak, — felkérni, hogy ezen szegénytelen ügyet az államkincstárral, amely 5 milliárd Leu zárszámadási felelősséggel büszkélkedik — rendezhesse. A földjeik egy részéről az említésre is alig érdemes kényszerbér ellenérteke nélkül megfosztott birtokosok bizonyára háasak lesznek, ha akad a kamaráknak tagja, ki ügyüket ott szóvá teszi. Hiszen Kolozs megyében egymagában 1500 kh. ily „állami reserva“ van, amelyek bére fejében 2700 mm. gabona, mintegy 2 millió L. értékben gyűl jogtalanul, az állam pénztárába a gazdasági tanácsos jelentése szerint. Sajnos, — hogy még ha a kamarák összesége is elismerné a birtokosoknak ezen bérekhez való jogát, még akkor sem valószínű, hogy ez az eredményt biztosítsa.

Ezért szükségesnek vélem, hogy több sikerrel kecsegtető lépés megtétele céljából, első sorban tisztázzuk azon kérdést, hogy a gazdák hol? mekkora területre? és mely évekre is visszamenőleg, mily összegű követeléseik állanak fenn az állammal szemben?

Én ugyanis ellentétben az E. G. említett tanácsával, úgy gondolom, hogy több sikerre van kilátása egy együttes, de aztán kellő okmányokkal aláírtasított és eréllyel keresztülvitt közös lépésnek, mint az egyesek sporadikus és kellő nyomattal nem is bíró lépéseinek.

Erre az E. G. E., egyesületi jellege folytán nem hivatott. Ez azonban nem állhat útjában annak, hogy az érdekelt gazdák ily nemű adatait elfogadják és összegyűjtse; aminek megtörténte után az érdekelt tegyek közös megfontolás tárgyává, hogy mily lépéseket tartanak célirányosnak jogaik érvényesítése érdekében.

Felkérem ezért mindazon gazdatársakat, a kiknek ily „állami reservák“ címen kezelt

Gazdák

Általános biztosító Részv. - Társaság

Székhely: Arad. Allgazgatóságok: Kolozsvár, Temesvár. Vezérképviselőségek: Arad, Brassó, Nagyvárad, Marosvásárhely, Déva, Dicsőszentmárton Gyulafehérvár, Nagyenyed, Szatmár és Nagyszében. Elfogad tűz, jég, élet, állat, betöréses lopás, baleset, szavatossági, szállítmány és üveg biztosításokat. — Egyesületi tagok külön kedvezményben részesülnek. Minden biztosítási ügyben részletes tájékoztatót nyújtanak a vezérképviselőségek és egyesületünk titkári hivatala

(azaz „elkezelt”) földjeik bérét egy vagy több évre, tőlük, mint kizárólagosan jogosultaktól, bármi címen és indokolással elvonták, az erre vonatkozó adatokat: község (megye és járás) terület, művelési ágak szerint, hivatalosan megállapított kényszerbér (vagy jogerősen megállapított kisajátítási ár) községi hivatalos bizonyítvánnyal igazolva, az E. G. E. tükéri hivatalához küldjék be.

Minden gazda saját érdekében cselekszik, ha ez alkalommal — a sajátos indolenciájából kilépve — nem sajnálja azon csekély fáradságot, mellyel ezen adatok megszerzése és beküldése jár.

Ha pedig valakinek tudomása van arról, hogy az ily béreket valahol kifizették volna, úgy — kivált ha a módot, amellyel ezt elérni sikerült, közölni lenne szives, szintén jó szolgálatot tesz ezáltal a közös ügynek.

Kolozsvár, 1926. apr. 14-én.

Gazdatársi üdvözléssel:

Br. Bánffy Ferenc.

Az oltványszőlők „kapabetegsége.”

Ez tulajdonképpen a kapások ügyetlensége vagy a lanyha felügyelet okozta nemtörődömség folytán a tőkenyakat (ami már alany rész) ért zúzódások, ütések, vágásoktól származik s innen kapta nevét is.

Ezt az emberi kórok közül a tudóvészhez lehetne hasonlítani. Észrevétlenül, lassan és biztosan pusztít. Találójá volna az is, ha az oltványszőlők *filloxerájának* neveznénk.

Azt hiszem nem lesz időszertűlen ha még most már a nyitások idején hívom fel reá. T. gazdatársaim figyelmét.

A kapával megvágott vagy csak zúzódva ütött oltáshely alatti tőkenyak egy a sebzés nagyságának megfelelő gyógyulási időn túl behegged, beforr. Ezek a gyógyult sebek *felületesen szemlélve* tehát *külsőleg* nagyobb bajt nem okoztak. *De nem így van a belső fászdővben!* A helyreállított külső háncon belül a fásrészen, egy a sérülés hosszának megfelelő *fekete vonal* — *szöveti elhalás* jön létre. Ez az elhalt rész *üszkösödésnek* („brant”) indulva a fásrészt szitáscsőveit egy tömítő anyaggal úgynevezett „*thyllis*” ekkal elzárja, a szövet pedig később elhal.

Ez az *üszkösödés* folytán szöveti elhalás lassan beljebb terjedve *pár év alatt áthatol az egész tőkenyakon.* A fásrészt átmeztetben való elhalásával a tápanyagok szállítási lehetősége megszűnik.

A tőke felső részei satnyulnak, a levelek clorolizálnak.

Az *egész növény* szervezetében táplálkozási zavar áll be — *éhezik.* Egy szép reggelen a gazda, — pár évvel ezelőtt megsebzett — tőkéjét leforrázva látja, már most rohamosan kiszárad. Ilyenkor törheti a fejt a gazda — mi a baj? Reátogja, ad notam: „*csak húsz évig él az oltott tőke*”, hogy ez bizonyosan időnap előtt „*kivénült*”, mert azon sem rovarkárt, sem gombabetegséget nem talált, tőkét pedig „*felboncolni*” nem jut eszébe. *Pedig az egész bajnak, egy a tőke nyakát évekkal ezelőtt ért ütés vagy vágás volt az oka,* ami a kapától eredt. Ezen nem csekély %-ban pusztító hajt elkerülendő tanácsos *élni, de szigorú gyakorlati is tenni, hogy a telepítés percétől fogva a tőke nyaka körül kapával járnál nem szabad!* Kapálások, gyökerezések idején a tőke nyaka körül csak *rövidnyelű* kézhordóval v. ásóval, vagy még jobb *fukéssal* porhanyítani fel a talajt. Ez talán kissé körülményes eljárásnak fog látszani, de ha nem is az, mégis *munkatöbblettel* jár. Ezen munkatöbblet azonban bőven megtérül a tőkenyak sérüléseinek biztos elkerülésével, a szomorú következményű „*Kapabetegség*” megállításával.

Z. Horváth Ödör.

Garoflid a gazdasági egyesületek központjának közgyűlésén.

Most tartotta meg a gazdasági egyesületek (syndikatusok) központja f. évi rendes közgyűlését, amelyen megjelent Garoflid földművelésügyi miniszter is, aki egyben elnöke is a központnak. Programjáról tájékoztató beszédében hangsúlyozta, hogy az ország gazdasági helyzetének megjavításához elsősorban a mezőgazdasági termelés fokozására van szükség. *Teljes mértékben respektálni kell a földbirtokosok tulajdonjogát és támogatni kell a falusiakat, hogy az eladásra kerülő földeket ők vásárolhassák meg.*

Kijelentette, hogy a parlament megnyitáskor *törvényjavaslatot fog beterjeszteni a földművelés támogatásáról,* mivel lehetőséget akar adni arra, hogy az állam ellenőrzése alatt mintagazdaságok keletkezzenek s ezek igazán mintául szolgálhassanak az újabban földhöz jutott birtoktulajdonosoknak. A termelés bátorítására feltétlenül szükséges, hogy a gazdák meg is kapják munkájuk jogos ellenértékét, amely nem állhat a világpiac árai alatt. Szükségesnek tartja a miniszter és kijelentése szerint meg is fogja valósítani *a búza, a szarvasmarha és az állattermékek exportádjának le szállítását.*

Hangsúlyozta a *mezőgazdasági hitelintézetek felállításának szükségességét, valamint azt is, hogy a mezőgazdáknak minden tekintetben össze kell tartaniuk érdekeik védelmében és emlékeztette a résztvevőket a tavalyi, Varsóban megtartott nemzetközi gazdasági kongresszus egyik tanácsára, amelyben figyelmébe ajánlotta minden állam mezőgazdáinak, hogy a képviselőválasztásoknál szavazataikat elsősorban szakembereknek juttassák.*

A miniszter kijelentéseiből arra következtethetünk, hogy Erdély mezőgazdasági helyzetét *különbösebb figyelembe kívánja részesíteni.* Hogy a valóságban miként lesznek az ígéretek megvalósíthatók, azt az eredmények és a jövő fogják csak megmutatni.

Irodalmi Szemle.

Magyarország állattenyésztése. Két könyvet küldött a múlt héten az O. M. G. E. közvetlenül a címünkre Budapestre, amelyeket a vámhivatalnál, a siguranciánál és rendőrségnél való megfelelő eljárás és 68 L különféle illeték befizetése után szerencsésen kézhez is vettünk. Mindkettőnek a címe a fentti. Az egyik Magyarországnak szarvasmarha tenyésztését, a másik a juhtenyésztését ismerteti magyar, német és francia nyelven, ábrákkal gazdagon illusztrálva.

Magyarország állattenyésztésének minőségi fejlesztése érdekében az utóbbi években széleskörű céludatos mozgalom indult meg. Az ebben a munkában résztvevő hatósági és társadalmi tényezők helyes tájékoztatása végett szükségesnek mutatkozott a magyar állattenyésztés helyzetének feltárása, a törekvések és tenyészirányok megismertetése. Ezt a célt kívánja szolgálni elsősorban e két könyv, amely a magyar állattenyésztésről és a kialakulásában vezető szerepet játszó tenyészetekről *könyvnyen áttekinthető képet nyújt és egyszersmind a tenyészállatokat vásárolni szándékozó gazdagságoknak is hasznos utabizarralokkal szolgál.*

A magyar szépirodalom és a magyar állattenyésztés már régóta hiányát érzi egy ilyen könyvnek, de ez a hiány még érezhetőbbé vált, amiképpen az utóbbi időkben a külföldi részéről egyre nagyobb érdeklődés nyilvánul meg a magyar állattenyésztés iránt.

Ezt a régóta és egyre jobban érezhető hiányt óhajtott pótolni az Országos Magyar Gazdasági Egyesület állattenyésztési szakosztálya

ennek a könyv sorozatnak sok munkával járó elkészítése és kiadása által.

Az egész mű 5 kötetből áll, ugymint: I. Szarvasmarhatenyésztés, II. Lótenyésztés, III. Sertésenyésztés, IV. Juhtenyésztés, V. Baromfi és házinyulitenyésztés. Mindegyik kötet két részre oszlik. Az első részben az egyes állattenyésztési ágak legkiválóbb ismerői és szakemberei ismertetik meg az illető tenyésztési ág történetét, kialakulását, jelenlegi helyzetét és jövő törekvéseit Magyarországon. Egész rövidre fogott és mégis minden szükséges tudnivalót felölelő monografiák a maguk nemében páratlanok és igen értékesek.

A második részben a gazdaságok által szolgáltatott adatok alapján azokat a legkiválóbb hazai tenyészeteket ismertetik, amelyek mint az egyes fajtákra nézve irányadó jellegzetes vezető tenyészetek és mint legjobban ajánlható tenyészállatberendezési források jöhetnek elsősorban figyelembe.

Az egész mű általános szerkesztési és adatgyűjtési munkájának végzésére Konkoly Thege Sándor dr. O. M. G. E. tükért, az egyes kötetek részére beérkezett anyag szakszerű feldolgozására és az illető állattenyésztési ág ismertetésének megírására pedig Wellmann Oszkár dr. állatorvosi főiskolai tanárt (I. Szarvasmarhatenyésztés), Döhrmann Henrik nyug. méneskarai ezredest (II. Lótenyésztés), enesi Dorner Béla m. kir. gazd. főigazgatót (III. Sertésenyésztés), Kovácsy Béla nyug. gazd. akadémiail. igazgatót (IV. Juhtenyésztés) és Winkler Jánost, a Baromfiitenyésztők Országos Egyesületének tükért (VI. Baromfi- és házinyulitenyésztés) kérte fel az O. M. G. E., akiknek ügybuzgó, fáradságos és értékes munkája minden tényező legmelegebb elismerését érdemli meg.

Kértük az O. M. G. E.-t, hogy az érdeklődő gazdatársak számára egy néhány példányt lenne szives küldeni az E. G. E.-hez. Addig is, míg azok megérkeznek a házi példányainkat készséggel bocsátjuk az érdeklődő gazdaközönség rendelkezésére.

Ajánljuk elsősorban a vérbeli állattenyésztők számára e munkát, akik állományuk felfrissítésére tenyészállatokat óhajtanak beszerezni. Igen kívánatos volna, hogy az apaállat beszerző bizottság előtt is ismeritő váljon e könyv, mert így remélhetjük, hogy végre megindul a hatóságok részéről is a rég várt és hiányt pótló magyarországi tenyészállat import is.

Törvények, rendeletek.

Utasítás a községi legelők kezelésére és kihasználására nézve,

Erdélyre, Bánátra, Rörösvidék és Máramarosra vonatkozó érvénnyel.

(Folytatás.)

III. Fejezet.

A községi legelő kezelése.

19. A községi legelők kezelését a községi képviselő testület és községi bíró végzik.

20. A községi jegyző köteles a községi képviselőtestülettel vagy a bíróval együttesen részt venni a legelő kezelésében, különös feladata az erre vonatkozó ügyiratok szerkesztése és megőrzése.

21. A községi bíró köteles részt venni a 9-ik pontban megjelölt gazdasági terv előkészítésében. Távolléte esetén ezen munkálatokat a járási gazdasági felügyelő egyedül végzi és végrehajtás céljából közli a községi bíróval, aki azokat fegyelmi eljárás terhe mellett végrehajtani köteles.

22. A községi bíró köteles a 9-ik szakaszban előírt határidőn belül és jelen utasítás feltételei szerint a lakosokkal a szükséges szerződéseket megkötöni.

23. A lakosok által fizetendő legeltetési

díjak a községi pénztárnok által a 18-ik szakaszban megjelölt időpontokban szedendők be. A községi pénztárnokok kötelesek a számadási év végén a legelők számlájára bevételezett összegekről a községi bírónak pontos kimutatást előterjeszteni. A községi jegyző köteles erről öt napon belül a gazdasági felügyelőségnek hitelesített másolatot betérjeszteni. Ezen kimutatások megyenként gyűjtendők össze és a legelőügyi igazgatóságnak felterjesztendők.

24. A szerződések aláírásától számított 10 napon belül a községi képviselő testület összeállítja a községi legelők költségelirányzatát. Ebbe felveendők:

a) a bevételeknél:

1. a lakosok által befizetett legelő bérek után származó bevételek,
2. a kaszálás céljából bérbeadott területek után befolyó összegek,
3. a legelőn fekvő kőbányák, erdők, vagy fák kihasználásából származó jövedelmek,
4. az elmúlt évben felhajtatlanul maradt bevételek,

5. a legelők kihasználásából az elmúlt évben fennmaradt tiszta haszon,

b) a kiadásoknál:

1. a bérek, törlesztések,
2. a múlt évről esetleg elmaradt bérek és törlesztések,
3. adók,
4. állatorvosi költségek,
5. fentartási költségek: boronálás, trágyázás, gyomirtás stb.
6. javítási költségek, vetés, kerítések, itató helyek,
7. a megyei állattenyésztési alap megszavazott támogatása.

A költségelirányzatok elkészítésük után az illetékes gazdasági felügyelőknek terjesztendők fel, akik ezt felülvizsgálják és a szükséges módosításokat megteszik, azután 15 napon belül visszaküldik a községnek, végrehajtás céljából. Az összes megyében fekvő községi legelők költségelirányzatáról a legelőügyi igazgatóságnak kimutatás küldendő. Nem írhatók be a költségelirányzatba a fenntartásra és javításra nagyobb összegek, mint amelyeket a gazdasági felügyelő jóváhagyott. Nem érvényes a költségelirányzatba bevett semmi olyan összeg, amely a bíró, jegyző vagy bármely községi alkalmazott részére díjazást jelent a legelők kezeléséért.

25. Csak azon kivételes esetekben, amikor a községnek nagy kiterjedésű és nagy távolságra fekvő legelői vannak, amelyeknek megfelelő kezelése állandó felügyeletet kíván, nevezhető ki a legelőügyi igazgatóság jóváhagyásával egy legelő kezelő, aki azonban nem lehet községi hivatalnok. Ezen kezelő díjazását a legelőügyi igazgatóság állapítja meg, a gazdasági felügyelőség előterjesztése alapján.

Az összes a legelők számláján szereplő kiadásokról a bíró szabályszerű okmányokkal kell elszámoljon.

26. A legelő számadásainak ellenőrzését a számadási év végével a gazdasági felügyelő és a legelőügyi igazgatóság felügyelői végzik. A községi bíró köteles külön gondot fordítani a határkövek, kerítések, itató helyek jókarban tartásáról.

27. A községi bíró van megbízva a legelőknél található vagyon tárgyak felügyeletével: faanyag, kőbánya stb. stb., a fenntartáshoz és kezeléshez szükséges eszközök. A legelőhöz tartozó vagyontárgyak a 9-ik szakaszban foglalt jegyzőkönyvben leltározandók. A községi bíró hivatalból való eltávoztása esetén köteles mindezeket jegyzőkönyvileg utódjának átadni. A legelőhöz tartozó ingóságok csak a községi képviselőtestület határozata alapján kihirdetett árverés úján idegeníthetők el a községszámadások vezetéséről szóló törvény alapján és a legelőügyi igazgatóság jóváhagyása mellett.

28. A községnek nincs joga semmiféle

formában megváltoztatni a községi legelők bármely kis részének eredeli rendeltetését.

29. A községi bíró a fenti munkálatoknak megfelelő időben való el nem végzése esetén fegyelmi eljárás alá vonható,

30. A mezőgazdasági szervek kötelessége a községi legelők kihasználására és használatára vonatkozó rendelkezések állandó felügyelete. A járási gazdasági felügyelők kötelesek legalább havonként egyszer minden községi legelőt megtekinteni és megállapítani, hogy annak használata és kihasználása a megyei gazdasági felügyelőség és a legelőügyi igazgatóság rendelkezései szerint történik-e; köteles ellenőrizni a legelő állapotát a fentartási és feljavítási munkálatok végrehajtását, jelenléte megállapításairól a megyei gazdasági felügyelőnek. Ugyanő köteles ellenőrizni a legelők kezelésére és számadására vonatkozó iratokat; megállapítván esetről-esetre az esetleg elkövetett kihágásokat, amelyekről jegyzőkönyvet vesz fel és jelentést tesz a megyei gazdasági felügyelőnek, aki a földművelésügyi miniszterium jóváhagyásával a kártérítési eljárást megindítja.

31. A gazdasági felügyelők kötelesek legalább évenként kétszer és pedig egyszer tavasszal és egyszer ősszel minden községi legelőt megtekinteni. A tavaszi szemle alkalmából ellenőrzik a kihasználási tervek végrehajtását és a 9-ik szakasz alapján hozandó rendelkezéseket, valamint mindazon intézkedéseket, amelyeket a községi képviselő testületnek és bírónak végre kell hajtani a kezdődő legeltetési időszak elején. Az őszi szemle alkalmával ellenőrzik, hogy hogyan hajtottak végre a fenti rendelkezések is a fenntartásra, feljavításra való munkálatok stb., egyidejűleg ellenőrzik a bevételek felhajtását és a kiadásokat stb. Tapasztalataikról jegyzőkönyvet vesznek fel, amely a legelőügyi igazgatósághoz terjesztik fel.

32. A jelen utasítások alapján a legelők kezelésében és kihasználásában részvevő szervek közvetlenül a legelőügyi igazgatóság felelőssége alá tartoznak, amely közvetlen felügyelet által ellenőrzi a megyei és községi hatóságok munkáját az adott rendelkezések és utasítások végrehajtására nézve. Az igazgatóság rendelkezik a szükséges fegyelmi büntetések alkalmazására nézve mindazon személyeknél, akik a büntető és polgári törvényekkel szemben bűnösöknek mutatkoznak.

33. A közigazgatási szervek: prefektusok, alprefektusok, főszolgabírók, szolgabírók kötelesek a megyei gazdasági felügyelőségnek minden támogatást megadni, hogy a jelen rendelkezésekben foglalt és a legelőügyi igazgatóság rendeletei által előírt intézkedéseknek eleget tehessenek a községi legelők kezelésében és kihasználásában.

L. Nicolescu,
főigazgató.

Gh. Ciopăanu,
államtitkár.

* Mellékletek az E. G. E. iródájában megtekinthetők.

A hitbizományok megszüntetéséről szóló törvény.

A hitbizományok megszüntetéséről szóló törvény most jelent meg a hivatalos lapban, amelyet egész terjedelmében közlünk az alábbiakban.

Törvény az Erdélyben és Bukovinában érvényben levő törvényekben meghatározott hitbizományi intézmény eltörlésére vonatkozólag.

(Megjelent a Monitorul Oficial 1926. márc. 29-iki 73. számában.) 1. cikk Az Erdély és Bukovinában érvényben levő törvényekben meghatározott hitbizományi helyettesítések és hitbizományok intézménye eltörlendők. A hitbizományi vagyonok jelenlegi birtokosai azok tulajdonosává válnak a közönséges jog feltételei szerint.

2. cikk. A hitbizományi vagyonok jelenlegi birtokosainak elhunytá után öröklésre hivatott személyeknek a hitbizományt képező vagyona a közönséges jog szerint elismert jogaik lesznek. A hitbizomány jelenlegi birtokosai fivéreinek és nővéreinek szerzett, az alapítási okiratokban meghatározott azon jogai, hogy évjáradékokat vagy más előnyöket kapjanak, érintetlenül maradnak. Ezek az arra jogosultak kérésére a telekkönyvekbe teherként bevezetendők. 3. cikk. A 2 cikkben meghatározott járadék fizetésének biztosítása céljából az érdekelt fél egy éven belül kérheti jogának a hitbizományhoz tartozó ingatlanokra való bekebelezését. A bekebelezett járadék rangsorban megelőzi a jelen törvény kihirdetése utáni jelzálogos hitelezőket. 4. cikk. A hitbizományi birtokos többi hitelezőinek joguk van kérni és elnyerni követeléseik fedezését a hitbizományi vagyonból a közönséges jog rendelkezései szerint. 5. cikk. A hitbizományokhoz tartozó földek kisajátítása és elosztása szempontjából ezek eltörlése úgy tekintendő, mintha az agrártörvény kihirdetésekor történt volna. 6. cikk. Hatályon kívül helyeztetnek bármiféle a hitbizományi intézményekre vonatkozólag érvényben lévő törvények, rendeletek és dekrétumok és pedig: Erdélyben az 1687 évi IX, az 1723 évi L. t. c. 3. § az 1862 november 9-iki 15.742 számú dekrétum I. része, a magyar igazságügyminiszterium 1869 április 7-iki rendelete, az osztrák polgári törvénykönyv 608—646 cikkelyei és az 1844 udvari rendelet, Bukovinában pedig az osztrák polgári törvénykönyvnek a 608—646 §§-okat magában foglaló X címének II. része.

Beváltják az elrongyolódott bankjegyeket. A Banca Nationala vezérigazgatósága értesítette a fióktintézeteket, hogy az elrongyolódott és hiányos bankjegyeket kivonja a forgalomból. A beváltás megkönnyítésére a következő utasításokat adta ki a Banca Nationala kolozsvári igazgatósága: A felemás bankjegyeket ketté kell választani és mini félbankjegyeket benyújtani. Azokat a bankjegyeket, melyeknek egyik száma hiányzik, külön kell csomagolni. Ha a hiányzó rész meghaladja a bankjegy negyedrészt, a bankjegynek a számokkal ellentétes oldalára egy fehér papírlap ragasztandó. Erre a papírlapra feljegyzendő a bankjegyet becserélő neve és pontos laccime.

Módosítják a mezőgazdasági kamaráról szóló törvényt. A minisztertanácsban Garofid földművelésügyi miniszter azt a javaslatot tette, hogy a mezőgazdasági kamarák választmányát oszlassák fel. A kamarák ügyvitelét ideiglenes bizottságokra ruházzák, amelyek tagjait a kamarák jelenlegi választmányi tagjaiból fogja kinevezni a kormány. A mezőgazdasági kamarák választmányainak feloszlása azért vált szükségessé, mivel a földművelésügyi kormány a mezőgazdasági kamarákról szóló törvény oly módosítását fogja javasolni, hogy a kamarák választmányában csakis földtulajdonosok vehessenek részt. Az intenció helyes, mert semmi szükség sincsen a szakkamarákban oly nagy számban a papokra, tanítókra, jogászokra stb. nem szakképzett és más foglalkozású emberekre. Kérdés azonban, hogy milyen mellék szempontok fognak esetleg dominálni az ideiglenes bizottságok kinevezésénél?

A büntető exporttarifa leszállítása. A kormány gazdasági bizottsága felhatalmazta Valeanu tábornok közlekedésügyi minisztert, hogy az öven, illetve harmincz százalékos ugynevezett büntető exporttarifát, amelyet az exporttermékeknek szállításánál a vasutaknak eddig fizetni kellett, szállítsa le. Az intézkedés a közlekedésügyi miniszter részéről néhány napon belül várható.

Az erdőtörvény módosítása. A napilapok híradása szerint a kormány módosítani szándékszik az erdőtörvényt abból a szempontból, hogy az erdők kitermelésében való részvételben a havasi mőcök szövetkezeti alapon bekapcsolhatók legyenek.

A szeszadó törvény lekerül a napi rendről a kormányváltozás következtében előreláthatólag. A liberális kormány már is több rendeletet adott ki amelyekhez a törvényes alapot az új szeszadó törvény adta volna meg. Az érdekeltek közelebbről kéréssel fordulnak a kormányhoz ezen elhamarkodott rendelkezések visszavonása érdekében.

Egyleti élet.

Szervezkedjünk.

Az E. G. E. alapszabályainak jóváhagyása és a tagdíjak megfelelő módon való felemelése folytán elérkezett az ideje annak, hogy az egyesület a gazdaérdekek hathatós védelmének és képviselésének biztosíthatása érdekében első sorban is erős taggyűjtő mozgalmat indítson be. Másodsorban pedig a földművelő népet gazdakörökbe, vagy földműves szövetségekbe tömörítse, elősegítse a szervezetek létesítését és ennek útján minden irányban utmutatója legyen gazdasági téren a gazdaközönségnek.

Ehhez a munkához természetesen mindegyiknek az E. G. E. tagjait hívjuk segítségül azzal az egyszerű jelszóval, hogy segítünk magunkon és az Isten is megsegít. Ebben az országban a gazda munkája az, amelynek a legkisebb értéket tulajdonítanak. A gazda érdemei olykor szép, de üres szavakra találunk. Pusztába hangzik el és süket fülekre talál azonban minden szó, ha valami csekély kivánságunkat hangoztatjuk.

Pompásan gondoskodik magáról és kedvelt híveiről a kormány, gondoskodik az ipari munkaadók, ipari munkások, kereskedők, kereskedelmi alkalmazottak, ügyvédek, orvosok, paikusok, újságírók, még a bábák is, csak éppen mi állunk szervezetlenül, kik egymástól távol lakva leginkább reá vagyunk utalva erőink egyesítésére.

Nézzük meg a munka nélküli „elvtársainkat.” Segélyt kapnak. Megcsinálták a szociális biztosítást. Mi fizetjük a biztosítási díjakat, ők élvezik annak előnyeit. Öregségükre nyugdíjat is kapnak, a gazda dolgozhat mind haláláig.

A munkásság 90%-a tagja valamely szervezetnek és fizeti a tagdíjat rendszeresen. Egy elvtárs sérelme esetén egy egész ország, vagy világrész munkásai abba hagyják a munkát. Nálunk a gazdáknak aig egy pár százaléka van megszervezve. Mielőtt némi pénzáldozatról, tagdíjról van szó — nemzetiségi különbségre való tekintet nélkül — begombolkoznak, panaszkodnak, ahelyett, hogy öntudatos, célirányos áldozatkészséggel egyengetnék közösen egy jobb jövő útját.

Ha pedig a munkások módjára akarunk szervezkedni, ahhoz pénzáldozatra, lelkesedésre, és kitartásra van szükség. Sokat kell tanulnunk, hogy előhaladhassunk, olvassunk ezért sokat. Támogassuk első sorban egyesületünk lapját, az Erdélyi Gazdát szakcikkek, tudósítások küldésével, tagok és előfizetők szerzésével, vegyük meg az E. G. E. könyvtáradó vállalatában megjelent könyveket, segítsük elő az egyes szakosztályok munkásságát is. Hogy minél többen és eredményesebben dolgozzunk a közös cél érdekében minden E. G. E. tag szerezzon pünkösdtől egy új tagot az egyesületnek. E célból lapunk mai számához csatolunk egy tagsági nyilatkozatot, kérve minden T. Tagtársunkat, hogy azt egy olyan gazdatárssal, aki nem tagja az egyesületnek, aláírni szíveskedjék.

Kérjük továbbá T. tagtársainkat, hogy lakóhelyeiken a kisgazdák gazdakörökbe való tömörítését vegyék munkába, közöljék e téren a lehetőségeket. Az E. G. E. minden irányban készséggel fog segédkezet nyújtani a köz javára dolgozni óhajtó tagtársaknak.

Az 1926. évi tagdíjak felemeléséről szóló közgyűlési határozatot közöltük volt lapunk legutóbbi számában. Erre vonatkozólag

külön körlevelet is küld ki a héten az összes tagoknak tartozásaik feltüntetésével az egyesület és ezuton is kérjük minden egyes T. Tagtársunkat, hogy 1916. jun. 1-től kezdődő érvénnyel felemelt tagdíjait haladéknélkül szíveskedjenek beküldeni az E. G. E. titkári hivatala címére.

A Beszterce vidéki szász cukorrépa-termelők e hó folyamán Besztercen kerületi ülést tartanak a Cukorrépa-termelők Szövetségével való együttműködés és a folyó évi munkaprogramm megbeszélése céljából.

Kisebb szakközlemény.

Védekezzünk a kártékony madaraktól. Egyik úradalom 30 hold árpagját kikelve kiszedték a varjak, más helyen a vetőmagot szedik fel nagy tömegükkel, ismét a gazda tarisznyájából tépik ki az elemőzsiát. — Most veszenül éhesek. — Orvosságot nekik! Borsót 1—2 napig erős páinkában áztatni, kenyérfalatokat hirtelen hasznáira erős szeszrel öntözni és elszórni vetéskor, majd a tarisznya közelében is. Megrészegszenek, agyonverhetők. (Szerk.) Kitűnő trágya gyümölcsfák koronája alá ásva. Elriasztásra vékony fonálszálakra madártollakat kötni és kifeszíteni a föld színe felett 1—2 méter magasan. Így ősszel tengeri éréskor is. *Probatum est.* D. M.

Vegyes közlemények.

Lapunk mai számához mellékelünk egy tagsági nyilatkozatot. Kérjük Tisztelt Tagtársainkat, hogy azt őrizték meg és pünkösdtől irassák alá egy olyan gazdatárssal aki még nem tagja az E. G. E.-nek.

Halálozás. Fehér Zoltán nyug. jószágfelügyelő, lapunk kedvelt munkatársa, életének 68 ik évében, folyó évi április hó 7-én hosszas szenvedés után elhunyt Budapesten. Emlékét kegyelettel őrizzük.

A hóstáti kisgazdától elvették a százazereket érő földjeit. A kolozsvári, hóstáti kisgazdák a város közelében kiterjedt területen foglalkoztak veteménystermeléssel. Százazereket érő földjeiket elvették házhelyek céljaira potom pénzért, avagy távoli helyen kijelölt értéktelen csereterületekért. A gazdák kiverték az új házhelytulajdonosokat elvett földjeikről mint-hogy illetékes tényezőktől erre felhatalmazást nyertek a választások előtt. A kivert tisztviselők az agrárbizottsághoz fordultak panaszukkal, amely megerősítette őket birtokaikban elutasítván a kisgazdákat. Félős, hogy az elutasításnak a továbbiakban súlyos következményei lesznek, mert a kisgazdák éleire halálra-ragaszkodnak elvett földjeikhez. Az igazuk tudatában nem nyugodniak meg a földészek a határozatban és tovább mennek földjeik megmentése érdekében úgy a hivatalos uton mint nem hivatalos ut, mód és eszköz alkalmazásában.

A kolozsvári áru és értéktőzsde felállításának az ügyét előreláthatólag legközelebb a parlament elé terjeszti a kormány. Ma nemcsak a pénzpiac érzi ennek hiányát, hanem a gabonakereskedelem is tájékozatlan az árak és azok stabilizálódása tekintetében. Nekünk erdélyieknek ezért nélkülözhetetlen egy értékesítő társaság megalakítása.

Egy táborba veri az ipari és gazdasági érdekképviselőket a közös sors. A Munkaadók Szövetsége Nagyváradon választmányi ülést tartott. A gyűlés vámtarifák módosításával is foglalkozott, amelyek igen sok helytelen pongyola inézkedést tartalmaznak. Csak egyet emelünk ki, a minket, gazdákat is közelről érintő rendelkezések közül, amely eilen — eredmény nélkül — mi is ismételtlen tiltakoztunk már. Nevezetesen az élő állatok vámjának darab szám és nem érték szerint való

elvámlását. E körülmény sérelmes voltát még az ipari érdekeltség is nemcsak, hogy belátja hanem magáévá teszi és hajlandónak nyilatkozott a bajok orvoslása érdekében a gazdasági érdekeltségekkel egyetértőleg fellépni. Örömmel üdvözöljük ezalkalomból a Munkaadók Szövetségét és a magunk részéről e téren az egy uton való haladás eredményességének érdekében minden lehetőt megteszünk. A választmány az export fuvardíjak 30—50%-os felemelt tarifák leszállítását is kérte a kormánytól.

A termelői cukorárak felemelése. A marosvásárhelyi cukorgyártól a héten a következő értesítést vetlük:

Tisztelettel értesítjük, hogy miután a kormány a cukornak nagyban eladást árát kilogrammonként 60 banival felemelte, kénytelenek vagyunk a répa-termelőinknek ktszolgáltatandó kedvezményes áru cukor árát is 23.50 letről 24.10 leire felemelni. Így termelőinknek cukorjándóságát a mai naptól kezdődőleg ezen árban fogjuk kiszolgáltatni.

A cukorrépa-termelőinknek a cukorgyárral szemben fennálló kollektív termelői szerződése értelmében az áremelés a répa árak emelését is maga után fogja vonni, ha a felemelt cukorárak ősszel is érvényben fognak maradni, ami csaknem bizonyosra vehető.

Új tejszövetkezet Gyergyószentmiklóson. A Gyergyószentmiklós és vidéke gazdaközönsége elhatározta, hogy egy tejszövetkezet alakít Gyergyószentmiklóson. Az ottani gazd. Egylet felhívása alapján az érdekeltek eddig 36.000 leit jegyezték. Az üzletrész jegyzések még folyamatban vannak.

Vigyázzunk a vetőmagvak vásárlásánál a vásárolt mag fajta azonosságára, származására, csiraképességére, tisztaságára, heremagvaknál azok arankamentességére, mert a vetőmagvak drágák, ezért hamisítják és a rosz vetőmag miatt a gazda egy évi munkája kárba mehet. Ezért csak megbízható helyről szerezzünk be vetőmagot, így az E. G. E. gép- és vetőmagosztályától a Hann és Tsa cégtől Kolozsvárról. Mint Szatmárról értesülünk, ott az állami olomzárt a tisztítatlan nyers magot tartalmazó zsákokra kötötte rá egy kereskedő s így csalógaita lépne a jóhiszemű gazdákat!

Gazdasági előadások Székelyudvarhelyen. Husvet másodnapján Székelyudvarhelyen Hlatky Miklós, Loótz Frigyes dr. városi állatorvos, gazdasági előadást tartottak. Hlatky Miklós a trágya nemekben rejlő hatóerőkről és az okszerű trágya kezelésről tartott mindvégig érdekes és tanulságos előadást. Loótz Frigyes a szarvasmarha-fajtaokról és gyakrabban előforduló állati betegségekről tartott előadást.

Nagyszabásu új műtrágyagyár alakul Ploestiben francia érdekeltséggel. A francia Algirből természetes foszfátot szállítanak, amelyet a ploesti gyár feldolgoz műtrágyává. A gyár termelése napi 50 vagon lesz.

Szabad a román szarvasmarha bevitel Csehszlovákiába. A csehszlovák kormány figyelmeztette az illetékes romániai hatóságokat, hogy a Bukovinából való marhakiszállítást, amely eddig Lengyelországon keresztül történt, irányítsák másfele, mivel a csehszlovák kormány nem engedi meg a Lengyelországon keresztül tranzitált román marha bevitelét.

Csehszlovákiában váltakozó beviteli gabonavám van, amely a buza ottani, piaci ára szerint ingadozik. Minthogy az utóbbi napokban a buza megszilárdult és elérte a vámmentesesség határát, májusban a buza már vámmentesen lesz bevitel Csehszlovákiába.

Új mezőgazdasági gépgyár a regátban. Még a Brautianu kormány egy törvénytervezetet készített, mellyel felhatalmazta az Első Román Földhitei Társaságot egy mezőgazdasági gépgyár felállítására. Az alap erre a Holtherr és Schranitz-cég hucurești jelenleg üzemben kívül álló gyára volna, melynek kivételére iránt a tárgyalások folyamatban vannak. A kormány ezen tervét örvendetesnek lehet mondani, mert egy

ilyen gyárnak a létesülése a mezőgazdaság hasznára volna, bár a Bucurestiben tervezett gyár egyelőre az okiráltságot látna csak el és a bánáti és erdélyi földművelés továbbra is behozatalra volna utalva.

Állattenyésztő szövetkezet Tordán. A tordai gazdák állattenyésztő szövetkezetet alakítottak. A szervezés munkája jelenleg folyamatban van. Mint csaknem minden gazdasági szervezkedésnél úgy itt is a gazdaközönség konzervatívizmussal kell megküzdeniök a szervezőknek.

Gyümölcsstermesztési tanfolyamok Krassósörény megyében. Mint a lugosi mezőgazdasági kamarától értesülünk, a vármege több községében gyümölcsstermesztési tanfolyamokat rendeznek.

Megkezdték az importtarifa revízióját. A kormány az új importtarifát pontról-pontra revízió alá veszi. A revízió bizottságban *Manolescu* pénzügyi államtitkár elnöklétével a vasipar, textilipar, a mezőgazdasági kamarák szövetsége és az iparügyi vezérigazgatóság részéről 3-3 tagja vesz részt. Ezenkívül tagjai a bizottságnak az ipar és kereskedelmi kamarák országos szövetségének, a petrolium-termelőknek, a konstanci kereskedelmi és iparkamarának és a munkaügyi miniszteriumnak egy-egy kiküldötije.

5 milliárd lejtel csökkent 1925-ben a gabonakivitel. A most közzé tett statisztikai adatok megdöbbentő képét látnak elénk a liberális uralom mezőgazdaságellenes politikájáról. Kiszállítottak 1924-ben 1925-ben

Buzát — —	121.615 tonnát	5.283 tonnát
Rozsot — —	3.516 "	660 "
Tengerit —	759.060 "	580.087 "
Árpát — —	91.265 "	20.728 "
Rozslisztet	116.527 "	16.075 "
	1,092.083 "	622.788 "

A statisztika adatai szerint az 1925-ös évben 469,295 tonnával csökkent kivitelünk csak gabona neműekben, amely csökkenés öt milliárd lei bevétel elmaradását jelent. Ez az óriás összeg természetesen hiányzik a pénzgazdaságunkból és a lej lemorzsolódásának igazi oka ez az exportválság, melynek *rögtöni megszüntetését csak az agrárvámok végleges eltörlése hozhatná meg.*

Az orosz emigránsok a földet a parasztság kezébe akarják hagyni. A kongresszus határozati javaslata kimondja, hogy a nemzeti oroszországnak törekednie kell arra, hogy az ország visszatérjen a magántulajdon elvével járó gazdasági és jogi formákhoz. Gyakorlati szempontból azonban elfogadja, hogy az orosz föld magántulajdonképpen azok kezében maradjon, akik jelenleg megművelik azt.

Az E. G. E. tagjai legolcsóbban és legjobb minőségű árut vásárolhatnak az egyesület gép és vetőmag osztályában a Hann és Tsa műszaki és keresk. R. T.-nál Kolozsvárt. Deák F.-u. 11. sz. a. kérjünk árajánlatot.

Mezőgazdasági kiállítás Prágában. A Csehszlovák köztársasági Gazdasági Egyesület folyó évi május hó 12-17-ig gazdasági kiállítást rendez Prágában. A kiállításra készülő gazdák részére 30% os kedvezményes vasúti jegy váltására jogosító igazolványt ad a kolozsvári csehszlovák konzulátus 22 csehszlovák ellenében.

Az állam saját rezsiden termeli ki az erdőket. A kolozsvári erdőigazgatóság kerületéhez tartozó Kolozs, Torda-Aranyos, Maros-Torda, Szamos és Alsófehér megyékben mintegy százötvenezer katasztrális hold erdővel rendelkezik a kincstár. Ezeknek az erdőségeknek a kitermelésére vonatkozó üzemi terveket az erdőigazgatóság még a múlt év decemberében a földművelésügyi kormányhoz terjesztette fel jóváhagyás végett. Hivatalos helyről nyert információk szerint a jóváhagyott üzemi tervek rövidesen leérkeznek az erdőigazgatósághoz s így az állami erdőségek kitermelése megkezdődik. Az állami erdőségek kitermelésére

nem fognak kiírni árlejtéseket, hanem azokat az erdőigazgatóság saját rezsidében termeli ki. A kincstári erdőségeknek házikézelésben való kitermelését azzal indokolja a földművelésügyi kormány, hogy az erdők bérbeadására 1922-23-24 években kiírt versenytárgyalások eredménytelenek maradtak.

Harmincéves találkozó. Felkérem mindazon urakat, akik 1896-ban a kassai gazdasági akadémiát végezték, hogy május 23-án Kassán, Hotel Európa, megjelenni sziveskedjenek. Akadályozás esetén kérem azt velem közölni. Rudolf Ficker földbirtokos Siba, Hertnek zupa XX. Csehszlovákia. 3925.

PIAC.

Országos vásárok.

1926. április hó 26-án Avasujváros, Fel-sővisó, Nagytarna. 27-én Szatmárnémeti. 28-án Dió, Homoródoklánd, Mezőbánd, Nádas, Óradna, Sepsiszentgyörgy, Szásznádas. 29-én Ósinka, Szamosujvár. 30-án Nagyberkesz, Nyárádköszvényes, Szászabánya, Székelyhid. Május 1-én Alsójára, Bihardiószeg, Csátád, Dicsőszenmárton, Görgényszentimre, Ilyefalva, Kákova, Kászonaltz, Nagymás, Puj, Székelykeresztur, Teke, Vjtek, Nagyllonda, Nyárádköszvényes, Orsova, Szászrégen. 2-án Krassó, Kovászna.

Kézdivásárhely. Buza 900, rozs 550, árpa 500-530, burgonya 120-150, zab 490-520, tengeri 450-460, széna 180-200, szalma 100-120. A gabonáarak emelkedőben. Május 35-39. Lencse 10. — Tojás 2-, tyuk darabja 80, liba 80-120.

A kolozsvári vásáron kis felhajtás mellett az árak pro kg. 1-2 lejjel emelkedtek jobb vágómarhában. Vágótehén és növendékmarha 20-22 lej, vágóökör 21-23, szopóborjú változatlan, fejőstehén drb-ja 10-15.000 lejre emelkedett.

A bánffyuhnyadi vásáron csak vörös, beállítani való áru volt. Felhajtás az ünnep miatt kicsi (4-500 drb.), kereslet szintén. 1-a beállítani való ökör per kg. 22, silányabb 19-20 lej.

A szatmári állatvásáron alig volt elvétel néhány vevő. Az állatárak magasak voltak, úgy hogy a vevőknek egyáltalán nem konvenióhiak. Ökör kilója 20-26 lej és az élő sertés kg.-ja 36-38 lej között mozgott.

Erdélyi borokban semmi kereslet nincs, az árak azonban tartják magukat, mert jobb minőségű áru kevés van. Egyelőre csak a nagyon gyenge 8-9 malligandos regáti borok fognak.

Gyümölcsfák, díszfák, fenyők, oltótrózsák stb.

szállítatnak legjobb minőségben.

Ambrosi, Fischer és Comp. R.-T.
Alud-Nagyenyed. 3913 Árjegyzék ingyen.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvtárs.
Cluj-Kolozsvár, Piata Volvel (v. Mátyás hídvé-tér) 7.
Alapitókéje: 25.000.000 Tartalék: cca 24.200.000
Fiókja: Désen, Dicsőszenmártonban, Gyulafehérváron és Marosvásárhelyen. — *Affiliált intézetek:* Nagyenyed, Torda, Székelyudvarhely, Szászrégen, Nagybánya. — *Áruraktárral a vasúti állomás mellett.* — Betéteket elfogad, váltókat leszámít, átutalásokat teljesít, mindenféle banküzemi üzletet előnyösen végez. Safe deposit. — Engedélyezett devizahely.

Apróhirdetések.

Apróhirdetések ára: szavanként 3 lej. — Vastag betűkkel szedett szavak kétszeres áron számíttatnak, Legkisebb apróhirdetés díja 30 lej.

Déri Árpád maghereshedése

Cluj, Str. Reg. Marla 10. Ajánlja németországi és hollandiai garantált fajazonos, tiszta és csiraképes

Konyhakerti-, virág- és gazdasági magvait.

Gazdasági szaktanácsadó dr. Páter Béla tb. gazdasági akad. igazgató, aki a szakkérdésekben a gazdaközönség rendelkezésére áll. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök. Fióküzlet Turda, Balogh virágüzletben. 3901

Gazdatiszt, ki szőlőgazdasághoz kiválóan ért és méhészethez ért keresetük azonnali belépésre. Leveleket fizetés megjelöléssel és bizonyítványokkal br. Bánffy Endréné Luncani-Aranyosgerend küldendők. 3922.

Az ördögösi gazdaságban eladó elsőrendű állomlag olomzáró lucerna mag 20 és 75 kilogrammos zsákokban blombázva

kilónként 100 leért. Nagy Dénes földbirtokos Torda. 3921

Keresek tanyai gazdaságba nős, gyermektelen, szerény igényű alkalmazottat, ki az 1-2 hónapig tartó traktor-szántást is vállalná, erre kiképezném. A többi időben a gazdaság vezetés körül az is pánnak segítkeznék. Csak állandó ajánlatot kér Sigmund, Hida. Jud. Cluj. 3867

Tavaszi ültetésre a legnemesebb fajtaú betegségmentes gyümölcs és szőlőültvényeket segíb-falskoi ültetvények árusít Cótthfalusi és társai Otvány iskolája. Targul Mures. Jud. Mures-Turda. Árjegyzéket díjmentesen küldünk. 3886

Részes konyhakertész keresek deszkörnyéki négyholdas kertem, esetleg gyümölcsösöm és méhészetem művelésére. Ajánkozásokat eodli működés részletes leírásával szíveségből. Bene ügyvéd Dej Főter továbbit. 3926.

Eladó tökéletes jókarban levő fordson traktor legújabb típusú Olivér ekével, ugyanott egy sport ford autó szletén tökéletes jókarban eladó, üzembemögtekinthetők Zathureczky Péternél Imecs-falva, Háromszék vm. 4924

GROZIT

KAUCURASZFALT KOMPOZICIONÁL BEVONT SZAGTALAN

BÖRFEDÉLLEMEZ

ERŐS TARTÓS VIHARTÁLLÓ

CSAK ESEM GROZIT ENNÉRTI ELLÁTOTT FEDÉLLEMÉRT FOGADJON EL!

"GROZIT" TIMISOARA

II. Svada Samuil Micu (Magyar-u.)

Grozit-gyártmányok:
Fedéllemezek külföldi filzlemezéből (nem cellulózéből). Aszfaltszigetelőelemek, aszfaltmaslix, bitumen, facemant, tetőlak, carbolineum, kőszénkátrány. — Vállal mindennemű szakmába vágó tetőfedési és aszfaltozási munkálatokat.